سرخط

■ **فارس:** نمایندگان عضو ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی طی نامه‌ای خطاب به سران قوا خواستار افزایش تعداد جلسات این ستاد شدند. این نمایندگان در نامه خود پیشنهاد کرده‌اند که جلسات ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی از جلسات دو هفته یک‌بار به هفته‌ای دو جلسه افزایش یابد تا زمان بیشتری به مبارزه با مفاسد اختصاص یابد.

■ **ایسنا:** فلاحت پیشه، رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی با تأکید بر اینکه «موضوع تعیین رژیم حقوقی دریای خزر از مصادیق تعیین حدود مرزی است»، گفت: طبق قانون هرگونه تغییر مرز باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد، بنابراین تعیین رژیم حقوقی دریای خزر نیز به مصوبه مجلس شورای اسلامی نیاز دارد.

یادداشت

عباس حاجی‌نجاری

اجازه رهبری و فرصت دستگاه قضا

یکی از اهداف اصلی جنگ همه‌جانبه دشمن در مقابله با انقلاب اسلامی که این روزها با هدایت کاخ سفید و تحرکات میدانی رژیم‌های مرتجع منطقه، صهیونیست‌ها، منافقین و دیگر گروه‌های ضدانقلاب و همچنین فرصت‌طلبان داخلی در جریان است، اخلال در نظام مدیریتی و قضایی کشور و به تبع آن القای ناکارآمدی و فروپاشی ذهنی مردم نسبت به نظام اسلامی است، تا از آن طریق با دامن زدن تقابل مردم با نظام زمینه فروپاشی یا تسلیم نظام اسلامی را فراهم کند.

یکی از محورهای اصلی جنگ روانی دشمن در این عرصه هدف‌گیری نظام قضایی و بی‌اعتبارسازی آن در اذهان مردم و سلب قدرت و توان آن در مقابله با مفاسد و قانون‌شکنی‌هاست که سوگمندانه باید اذعان کرد که دشمن در این جنگ روانی به هدف رسیده و به رغم تلاش‌هایی که مجموعه دستگاه قضایی کشور برای مقابله با قانون شکنی‌ها و مفاسد اقتصادی و اجتماعی انجام می‌دهد، اما برآیند آن جلب اعتماد عمومی نیست. اگرچه همچون سایر دستگاه‌ها وجود برخی عناصر ناسالم در این قوه در ایجاد این نگاه در جامعه مؤثر است، اما با نگاه اجمالی به روند هجمه‌های اخیر علیه قوه قضائیه که از سوی دستگاه‌های رسانه‌ای جنگ روانی دشمن و دولتمردان سابق و لاحق علیه ریاست دستگاه قضا و عملکرد قوه قضائیه صورت گرفته است، بیانگر این است که آنچه در این جنگ روانی دنبال می‌شود از یک سو سلب توان و کارآمدی این قوه در برخورد با مفاسد کلان و از سوی دیگر فسادنمایی و شایعه‌سازی‌های بی‌اساس در جامعه است که نتیجه طبیعی این دو جریان سازی این است که به‌رغم برخوردهای اخیری هم که قوه قضائیه در برخورد با دانه‌درشت‌ها در سال‌های اخیر انجام داده است، اما برآیند آن احساس وجود عدالت در جامعه نیست که این وضعیت البته مسئولیت دستگاه قضایی و مجموعه‌های فرهنگی و اطلاع‌رسانی مرتبط با این قوه را سنگین‌تر می‌کند اما عرصه دیگری که برخورد قوه قضائیه با قانون‌شکنان و متخلفان را دشوارتر می‌کند، عدم انجام وظیفه درست دستگاه‌های اداری و مدیران اجرایی کشور است که زمینه‌ساز بروز تخلفاتی می‌شوند که آنگاه که قوه قضائیه برای برخورد با آنها وارد میدان می‌شود، با یکسری دستورات و تدابیر و حتی آیین‌نامه‌های مصوب مواجه می‌شود که زمینه‌ساز این تخلفات و قانون‌شکنی‌هاست که مصداق بارز آن را می‌توان در مورد پدیده حقوق‌های نجومی و یا همین تخلفات ارزی اخیر در کشور و واگذاری‌های به بنگاه‌های اقتصادی دید که از یک سو انتظارات مردم را بالا برده و از سوی دیگر امکان صدور احکام قضایی را با دشواری مواجه می‌کند.

اما به رغم این مشکلات، تردیدی نمی‌توان داشت که عملکرد قاطعانه قوه قضائیه در برخورد با مفاسد و تخلفات می‌تواند آسیب‌های وارده بر چهره نظام اسلامی را در عرصه اجرای عدالت که مطالبه به حق مردم است ترمیم و اعتماد مردم به دستگاه قضایی و نظام اسلامی را تحکیم بخشد. در این زمینه استجازه اخیر رئیس محترم قوه قضائیه از رهبر معظم انقلاب را فرصتی گرانقدر برای دستگاه قضایی کشور می‌توان دانست تا با عبور از برخی محدودیت‌های قانونی که روند بازرسی‌ها را طولانی کرده و امکان اطلاع‌رسانی دقیق و به موقع را از قوه قضائیه سلب کرده بود، بتواند در تحقق عدالت و جلوگیری از سوءاستفاده فرصت‌طلبان و قانون‌شکنان توفیق یافته و عدالت مورد انتظار در نظام اسلامی را عینیت بخشد.

اما نکته مهم در این استجازه، تأکید مقام معظم رهبری در مجازات مفسدان اقتصادی، رعایت سرعت، عدالت و اتقان احکام است. این اجازه رهبری در عین فرصت‌سازی برای قوه قضائیه، مسئولیت‌های این قوه را سنگین‌تر می‌کند و در عین حال میدانی برای اثبات قابلیت و توانمندی قضات شریف است تا با عمل انقلابی و مجاهدگونه بتوانند با اجرای عدالت در برخورد با مفسدان از تکرار وقوع جرم به ویژه در عرصه اقتصادی جلوگیری و قابلیت و کارآمدی نظام را اثبات و آسیب‌های وارده بر چهره این قوه را ترمیم کنند.

خبر آخر

رئیس مجلس:

بسیاری از مشکلات کشور ریشه درونی دارد

باید از شرایط جدید برای تسهیل فضای کسب‌وکار به‌ویژه در صنایع کوچک و متوسط استفاده کنیم.

به گزارش خبرگزاری صدا و سیما، علی لاریجانی روز گذشته در مراسم افتتاح بزرگ‌ترین نمایشگاه توانمندی‌های صنایع کوچک ایران در مصلای امام خمینی(ره) گفت: باید کاری کرد تا فردی که علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری و کارآفرینی است، بداند که در طی چه فرایندی ایده و طرحش به محصول تبدیل می‌شود نه اینکه با شرایط دیوانی فعلی دستگاه‌های ما مجبور باشد کفش آهنین به پا کند تا از موانع مختلف عبور کند. وی با بیان اینکه در توجه به فشارها و مشکلات باید نگاه واقع بینانه داشته باشیم، گفت: اگر برخی عمده مشکلات را به فشارها و تحریم‌ها ربط می‌دهند حریف تصور می‌کند چقدر قدرتمند است اما واقعیت به ما می‌گوید بسیاری از مشکلات کشور درونی است. رئیس مجلس شورای اسلامی در همین زمینه به افزایش چند برابری نقدینگی در سال‌های گذشته اشاره کرد و افزود: بانک‌ها در خلق پول و نقدینگی نقش جدی داشتند حالا اگر بتوان این نقدینگی را به سمت تولید سوق داد از تهدیداتش کاسته و به فرصتی برای تولید ثروت تبدیل می‌شود. لاریجانی گفت: بانک‌ها هم نیاز به اصلاحات بنیادین دارند و باید با تولید همراه شوند اما ما در این زمینه همچنان با مشکلات زیادی مواجهیم. وی با تأکید بر ضرورت تدوین راهبرد صنعتی در کشور در وزارت صنعت، معدن و تجارت افزود: ما در مجلس آماده ایم تا برای صنایع کوچک و متوسط گام‌های جدی برداریم و در این زمینه نیازمند پیشنهادهای فعالان این صنایع و همچنین بسته‌های پیشنهادی وزارت صنعت هستیم تا اگر به هر علتی قوانین مزاحمی وجود دارد آن را از سر راه برداریم.

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: هم اکنون بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها فرایند درخواست یک کارآفرین برای عملی کردن یک طرح را طولانی کرده و آمارها نیز نشان می‌دهد که آنچنانکه باید فضای کسب‌وکار ما تسهیل نشده است، در حالی که ما برای صنعت و اقتصاد کشور راهی جز تسهیل فضای کسب‌وکار نداریم. لاریجانی همچنین بر ضرورت و اهمیت وفاق و همدلی در شرایط فعلی کشور به‌ویژه در برابر بیگانگان تأکید کرد و افزود: برخی متأسفانه به جای همکاری و وفاق ملی نقش اپوزیسیون دارند گویا از کره مریخ آمده‌اند و هیچ سابقه‌ای هم نداشتند در حالی که باید نگاه به جامعه طبیبانه باشد.

سهم کشورها از دریای خزر تعیین نشد

هرگونه حضور نیروهای بیگانه در دریای خزر ممنوع شد

گزارش

مهدی پورصفا

کنوانسیون حقوقی دریای خزر روز گذشته بدون پرداختن به نحوه تقسیم این پهنه آبی در شهر اکتائو قزاقستان بین پنج کشور ساحلی به امضا رسید.

پس از نزدیک به دو دهه مذاکره سند بنیادین در خصوص کنوانسیون حقوقی نحوه بهره‌برداری از دریای خزر به امضای پنج کشور ساحلی این پهنه آبی رسید. اگرچه همچنان موارد فراوانی از اختلافات دو طرف باقی مانده که قرار است در آینده و با مذاکرات بیشتر حل و فصل شود، اما مهم‌ترین گام برای ایجاد یک رژیم حقوقی همه‌جانبه در خصوص دریای خزر برداشته شده است.

تا پیش از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی بهره برداری از دریای خزر بر اساس معاهدات سال ۱۹۲۱ و ۱۹۴۰ امضا شده بین دو کشور شوروی و ایران صورت می‌گرفت. با این حال پس از فروپاشی شوروی کشورهای تازه استقلال یافته خواستار ایجاد یک نظام جدید حقوقی شدند. نخستین اجلاس کشورهای ساحلی دریای خزر در تهران تشکیل شد که در آن اجلاس، مسئله محیط زیست مورد بررسی و تصویب قرار گرفت. در آن اجلاس یک اعلامیه سیاسی ۲۵ ماده‌ای هم منتشر شد و بعد از آن در کشورهای مختلف جلسات دیگری تشکیل و در مورد ابعاد مختلف دریای خزر بحث و بررسی شد. بالاخره پس از دو دهه مذاکرات پنج کشور به تدوین کنوانسیونی انجامید که روز گذشته به امضای رؤسای جمهور پنج کشور حاشیه دریای خزر از جمله حسن روحانی رسید.

■ جای خالی تقسیمات ارضی در کنوانسیون

نکته جالب در خصوص این کنوانسیون این است که در معاهده فوق بر خلاف برخی تبلیغات داخلی بحث در خصوص نحوه تقسیم پهنه دریا و بستر آن انجام نشده است. در این معاهده علاوه بر تبیین نحوه حفظ صلح و امنیت در دریای خزر، بهره برداری از منابع آبی و همچنین توسعه اقتصادی این دریاچه، نحوه تعیین مرزهای آبی سرزمینی منوط به تعیین خط مبدأ مستقیم این کشورها موکول شده است. بر اساس این پروتکل مرزهای سرزمینی ۱۵ کیلومتر از خط مستقیم مبدأ تعیین شده است. با این حال در بیانیه وزارت امورخارجه و متن کنوانسیون در این باره تصریح شده است که روش تعیین (ترسیم) خطوط مبدأ مستقیم بایستی در یک موافقت‌نامه جداگانه میان همه طرف‌های ذی‌ربط کنوانسیون معین گردد.

در همین زمینه بهرام قاسمی، سخنگوی وزارت خارجه گمانه‌زنی‌ها در خصوص پرداختن این کنوانسیون به تحدید حدود و سهم کشورها از دریای خزر و تقسیم آن را رد کرد و افزود: موضوع تقسیم خزر بین کشورها و تعیین خط مبدأ و تقسیم بستر و زیر بستر در این کنوانسیون مطرح نیست؛ چرا که سواحل خزر از پیچیدگی‌هایی برخوردار است که نیازمند گفت‌وگوهای کارشناسی بیشتر است که امیدواریم در آینده با تفاهم و توافق هر پنج کشور نتایج مطلوب حاصل شود.

■ تأکید روحانی بر عدم توافق بر تقسیم دریای خزر

در اجلاس سران کشورهای حاشیه دریای خزر که روز گذشته در شهر اکتائو قزاقستان برگزار شد، حسن روحانی رئیس جمهور کشورمان گفت: اکنون این منطقه به الگویی موفق برای تضمین صلح، ثبات، دوستی، حسن همجواری و پیشرفت تبدیل شده است و این اجلاس یک قدم دیگر در جهت همگرایی بیشتر در منطقه است که باید با برداشتن قدم‌های دیگر تقویت شود.

وی اظهار داشت: در نشست تاریخی امروز نیز ما شاهد امضای کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر خواهیم بود که به «حاکمیت»، «حقوق حاکمه»، «صلاحیت» و به انحصار حق تصمیم‌گیری در این دریا، به کشورهای ساحلی آن تأکید می‌نماید. این کنوانسیون، به لحاظ حقوقی یک سند مادر است که ناظر بر کلیات حقوق و تکالیف کشورهای ساحلی در دریای خزر است. البته تبیین جزئیات مربوط به مسائل تخصصی، موکول به تدوین موافقت‌نامه‌های جداگانه دیگر خواهد بود. روحانی افزود: در این کنوانسیون، اصول مهمی همچون «تصریح بر ممنوعیت حضور نیروهای مسلح بیگانه»، «انحصار هرگونه دریانوردی صرفاً با پرچم پنج کشور ساحلی»، «ممنوعیت در اختیار قرار دادن قلمرو کشورهای ساحلی به بیگانگان برای اقدام و تجاوز علیه دیگر کشور ساحلی» قید شده‌اند.

رئیس جمهور خاطرنشان کرد: دریای خزر متعلق به کشورهای ساحلی آن است و هر نوع احداث و واگذاری پایگاه‌های نظامی به کشورهای خارجی، عبور شناورهای جنگی و حتی ترانزیت محموله‌های نظامی خارجی متعلق به غیرکشورهای ساحلی از دریای خزر ممنوع می‌باشد.

در این میان بحث‌های مربوط به تعیین پهنه دریا و بستر دریاچه خزر نیز یکی از مهم‌ترین مسائلی بود که رئیس جمهور به آن پرداخت. روحانی با اشاره به دیدگاه جمهوری اسلامی ایران در این باره گفت: با توجه به وضعیت سواحل جمهوری اسلامی ایران، روشن است که هدف از بند سوم از بخش مربوط به تعریف خطوط مبدأ مستقیم در ماده یک این کنوانسیون توجه به وضعیت ویژه سواحل ایران می‌باشد. روحانی افزود: البته این کنوانسیون تصریح دارد که روش تعیین و ترسیم خطوط مبدأ مستقیم بایستی در یک موافقت‌نامه جداگانه میان همه طرف‌های ذی‌ربط کنوانسیون معین گردد. از این رو مذاکرات برای تفاهم نهایی به‌ویژه در زمینه «تحدید حدود» و «تعیین شیوه‌های ترسیم و تعیین خطوط مبدأ» باید ادامه یابد تا با تفاهم و تعامل سازنده بین مذاکره‌کنندگان پنج کشور بتوان نسبت به تدوین موافقت‌نامه‌های جداگانه‌ای در زمینه‌های فوق دست یافت. رئیس جمهور با بیان اینکه پیش‌بینی برقراری ساز و کاری منظم برای تضمین اجرای مؤثر کنوانسیون و بررسی همکاری‌ها و رایزنی‌های پنج‌جانبه منظم در سطح عالی، یکی دیگر از مشخصه‌های این توافق است، خاطرنشان کرد: چنین ساز وکاری فرصت مناسبی برای توسعه همکاری‌ها در تمامی زمینه‌ها خصوصاً در حوزه‌های اقتصادی و نیز تشکیل کنفرانس‌های منظم اقتصادی خواهد بود. رئیس جمهور در پایان خاطرنشان کرد: امروز دریای خزر، به عنوان منطقه‌ای بسیار مهم و راهبردی، کانون دوستی، همکاری و همگرایی بین دولت‌ها و ملت‌های آن است و این منطقه به الگویی موفق برای تضمین صلح، ثبات، دوستی، حسن همجواری و پیشرفت تبدیل شده است.

■ تأکید پوتین و روحانی بر حفظ برجام

دیدارهای دو جانبه بین رؤسای جمهور ایران و کشورهای حاشیه دریای خزر نیز یکی از مهم‌ترین دستورکارهای اصلی روحانی در این سفر بود. حسن روحانی در دیدار ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه بر ضرورت و اهمیت بیش از پیش توسعه روابط و همکاری‌های تهران – مسکو در بخش‌های مختلف، تأکید کرد. رئیس جمهور همکاری‌های مشترک ایران و روسیه در دریای خزر را به نفع دو ملت دانست و خاطرنشان کرد: باید تلاش کنیم که خزر به عنوان دریای صلح و دوستی و عاملی برای تقویت مناسبات، همکاری‌ها و دوستی بیشتر کشورهای ساحلی تبدیل شود. همچنین همکاری‌های دوجانبه و چند جانبه ایران و روسیه در مسائل مختلف منطقه‌ای و بین‌المللی از جمله در زمینه امنیت منطقه‌ای و مبارزه با تروریسم داعش در سوریه آثار مثبتی در منطقه به دنبال داشته و باید این همکاری‌ها تا ریشه کنی کامل تروریسم ادامه پیدا کند. ولادیمیر پوتین رئیس جمهور فدراسیون روسیه نیز در این دیدار با اشاره به روابط روبه گسترش دو کشور در زمینه‌های گوناگون تأکید کرد: مسکو آماده توسعه هرچه بیشتر روابط و مناسبات با تهران در زمینه‌های مورد علاقه طرفین و در راستای منافع مشترک است. رئیس جمهور روسیه برجام را توافقی بین‌المللی و مهم دانست و با اشاره به ضرورت تلاش در راستای حفظ و استحکام برجام از سوی همه طرف‌ها پس از خروج یکجانبه امریکا از آن، بر ادامه رایزنی‌ها و همکاری مسئولان دو کشور درباره حل و فصل مسائل و موضوعات مختلف منطقه‌ای و بین‌المللی تأکید کرد. همچنین در دیدار روحانی با نورسلطان نظربایف رئیس جمهور قزاقستان بر توسعه روابط دو کشور تأکید شد.

■ امضای ۶ تفاهمنامه مشترک

همچنین با حضور سران جمهوری اسلامی ایران، روسیه، قزاقستان، آذربایجان و ترکمنستان در شهر ساحلی آکتائو قزاقستان به امضای نمایندگان این کشورها رسید. موافقت‌نامه همکاری در زمینه حمل و نقل، موافقت‌نامه همکاری‌های تجاری اقتصادی، موافقت‌نامه پیشگیری از حوادث، پروتکل همکاری در زمینه مبارزه با تروریسم، پروتکل همکاری در مبارزه با جرائم سازمان یافته و پروتکل همکاری و تعامل نهادهای مرزبانی در دریای خزر این شش سند را تشکیل می‌دهند.

نمای نزدیک

■ اعلامیه تفسیری ایران درباره کنوانسیون رژیم حقوقی خزر

هم‌زمان با امضای کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر توسط سران پنج کشور ساحلی این دریا، وزیر امور خارجه با ارسال نامه‌ای رسمی به همتایان روسی، قزاقستانی، آذربایجانی و ترکمنستانی خود، اعلامیه تفسیری جمهوری اسلامی ایران در مورد این کنوانسیون را ارائه داد.

به گزارش ایرنا، در بخشی از نامه دکتر ظریف و به عنوان مفاد اعلامیه تفسیری جمهوری اسلامی ایران در خصوص کنوانسیون رژیم حقوقی خزر، آمده است: جمهوری اسلامی ایران مقررات و مفاد مربوطه قرارداد ۱۹۲۱ میان ایران و جمهوری سوسیالیست فدراتیو روسیه و همچنین قرارداد ۱۹۴۰ بازرگانی و بحرپیمایی میان ایران و اتحاد جماهیر سوسیالیست شوروی را یادآوری و خاطرنشان می‌کند. بر اساس این اعلامیه تفسیری در کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر، محدوده بستر و زیربستر تعیین نشده است؛ این کار می‌بایستی متعاقباً و طی توافق میان طرف‌های ذی‌ربط انجام شود. همچنین بند سوم از بخش مربوط به تعریف خطوط مبدأ مستقیم در ماده یک کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر به وضعیت ساحل جمهوری اسلامی ایران در دریای خزر اشاره دارد و هدف از نگارش این بند، مدنظر قرار دادن و توجه به وضعیت ویژه ایران بوده است. به علاوه، همان گونه که در کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر تصریح شده است، روش تعیین (ترسیم) خطوط مبدأ مستقیم بایستی در یک موافقت‌نامه جداگانه میان همه طرف‌های ذی‌ربط کنوانسیون معین گردد. بر اساس بند سوم از بخش مربوط به تعریف خطوط مبدأ مستقیم رژیم حقوقی دریای خزر، چنانچه شکل ساحل یک کشور ساحلی، آن کشور را در تعیین آب‌های داخلی‌اش آشکارا در وضعیت نامساعدی قرار دهد؛ این وضعیت هنگام اعمال روش فوق (روش تعیین خطوط مبدأ مستقیم که بعداً طی موافقت‌نامه‌ای معین می‌گردد) مدنظر قرار خواهد گرفت تا رضایت تمامی طرف‌ها جلب گردد.

ویژه

■ اصلاح‌طلبان هم بیانیه‌ها را نخواندند چه رسد به مردم!

از اردوگاه اصلاح‌طلبی در روزهای اخیر دو بیانیه که مدعی ارائه راهکار برای وضعیت کنونی کشور بود، منتشر شد؛ دو بیانیه‌ای که زمان انتشار و زمان فراموشی‌اش هم‌زمان بود و هنوز نیامده، به بایگانی‌ها سپرده شد. یک بیانیه را رییس دولت اصلاحات داده بود و دیگری را تنی چند از اصلاح‌طلبان. این افراد همگی کسانی بودند که خود یا جناح‌شان سال‌ها بر سمت‌های مدیریتی کشور تکیه کردند و همین سال‌ها هم دولت موردنظر آنها بر سر کار است. اگر واقعاً راهکار راهگشایی داشتند، می‌توانستند در جلسات خصوصی به شخص رئیس جمهور که از خودشان است، ارائه کنند اما گویا مخاطب بیانیه‌ها فقط افکار عمومی مردم بود و بیانیه‌هایی بودند برای دیده شدن و نه عملی شدن. با این حال همان «دیده شدن» هم اتفاق نیفتاده است. روزنامه اصلاح‌طلب اعتماد نشان می‌دهد که نه تنها مردم به این بیانیه‌ها توجهی نکرده‌اند، بلکه حتی چهره‌ها و فعالان مطرح اصلاح‌طلب هم این بیانیه‌ها را حتی یک‌بار نخوانده‌اند! روزنامه اعتماد نوشته که «چرا هیچ‌یک از تصمیم‌سازان و کنشگران اصلی کشور از زمان صدور این بیانیه‌ها در مورد راهکارهای پیشنهادی یک جریان سیاسی واکنشی نشان نداده‌اند؟ آیا بیانیه را ندیده‌اند یا نادیده گرفته‌اند؟ پرسش‌های «اعتماد» از برخی چهره‌های سیاسی نشان می‌دهد که این دو بیانیه دیده نشده است و حتی در میان اصلاح‌طلبان هم کسانی حضور دارند که حتی دو بیانیه را ندیده‌اند. البته سؤال مهم‌تر این است که آیا این بیانیه‌ها اساساً کارکردی در نظام سیاسی دارد یا خیر. نویسندگان بیانیه اصلاح‌طلبان در پایان آن نوشته‌اند که باور دارند «هیچ مطالبه‌ای با درخواست و نامه و تومار محقق نخواهد شد؛ پس دست یاری خود را به سوی شما هم‌وطنان دراز می‌کنیم؛ به سوی تمامی ایرانیان آزاده، شریف و دغدغه‌مند. به سوی همانانی که هرچند فشار اقتصادی توان از کف‌شان برده و امیدهای‌شان را هدف قرار داده اما قدرت اراده‌شان و شوق علاقه‌شان به این میهن، جوانه‌های امید را در دل‌هاشان زنده نگه داشته است. ما دست یاری خود را به سوی تمامی شما دراز می‌کنیم تا فارغ از تمامی جناح‌بندی‌های سیاسی، حول این مطالبات بدیهی گرد آییم و با اراده خود و اقدامی جمعی متحد شویم.»

■ دورویی ارتش امریکا در مورد خلیج فارس

ارتش امریکا در توئیتر هم به زبان فارسی و هم به زبان عربی اکانت دارد و در هر دو فعال است. نکته جالب توجه آنکه در اکانت فارسی ارتش امریکا، اگر خبری در مورد خلیج فارس باشد، از عبارت «خلیج فارس» استفاده می‌شود تا مخاطب ایرانی بداند که ارتش امریکا به کشور او احترام گذاشته است. اما با سر زدن به اکانت عربی این ارتش متوجه می‌شویم خبری از احترام نیست و استفاده از نام خلیج فارس صرفاً برای فریب مخاطب ایرانی است. چرا که در اکانت عربی از خلیج فارس با عنوان مجعول «خلیج ع ر ب ی» نام برده است تا دل مخاطبان عرب به دست بیاید! هر جایی به رنگی!

یادداشت

محمد اسماعیلی

ابعاد و پیامدهای حقوقی عضویت در کنوانسیون خزر

روز گذشته سران کشورهای ایران، روسیه، قزاقستان، جمهوری آذربایجان و ترکمنستان کلیات کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر را امضا کردند که توافقنامه‌های تخصصی نظیر توافقنامه‌های امنیتی، محیط زیستی و پروتکل EIA درون آن جانمایی می‌شوند.

۱-اگر چه در کنوانسیون مورد اشاره نقاط قوت مهمی دارد ودر آن «تحدید حدود» و «تعیین خط مبدأ» تعیین تکلیف نشده و به آینده موکول شده است اما الف- فقدان حق داشتن آب‌های داخلی برای جمهوری اسلامی ایران، ب- تعیین آب‌های سرزمینی ۱۵ مایل دریایی (ماده ۷ کنوانسیون) و منطقه انحصاری ماهیگیری ۱۰ مایل دریایی(ماده ۹) به معنای آن است که حق حاکمیت ایران کمتر از ۱۳ درصد احراز شده است، ج- تناسب نداشتن تعیین آب‌های سرزمینی و منطقه انحصاری ماهی‌گیری با تراکم جمعیتی شهرهای مرزی ایران و تهدیدات نظامی که علیه ایران در این منطقه روبه افزایش است، چ – مشاع کردن نامناسب پهنه مشترک دریایی میان پنج کشور در حالی که اصل مناقشه دراین باره بین ایران، آذربایجان و ترکمنستان بوده (قسمت جنوبی خزر) و منابع موجود در بستر شمالی خزر طی پروتکل‌هایی فی مابین روسیه، آذربایجان و قزاقستان رفع اختلاف شده است، ح- عدم پیش بینی «حق خروج کشورها از کنوانسیون» د-نبود «مرجع حل و فصل اختلافات»و «کمیسیون مشترک حل و فصل اختلافات» که اختلافات آتی فی مابین متعاقدین، ذ- «تفسیرپذیر بودن مفاد مربوط به حضور نظامی کشورهای دیگر(به غیراز پنج کشور مجاور خزر) ، و- تضعیف موقعیت ژئوپلیتیک ایران(ماده ۱۵) به دلیل اینکه وابستگی سایر کشورها به انرژی کشورمان کمرنگ می‌شود، ی- عدم بهره مندی ایران از برخی از مفاد مثبت عهدنامه‌های ۱۹۲۱ و ۱۹۴۰ میان ایران و شوروی و تنها در اعلامیه تفسیری اشاره‌ای کلی و گذرا به آن می‌شود درحالی که در عهدنامه ۱۹۴۰ از عنوان «دریای ایران –شوروی» استفاده شده که می‌توانست قدرت چانه زنی ایران را در تمام مذاکرات خزر افزایش دهد. با وجود موارد فوق که برخی از آنها اجمالا مورد تحلیل قرار می‌گیرد، انتظار احقاق حقوق جمهوری اسلامی ایران از جمله حق انتفاع یا بهره برداری از منابع خزر در «تحدید حدود»و «تعیین خط مبدأ»به شکل مطلوب دور از ذهن می‌باشد.

۲-فقدان حق داشتن آب‌های داخلی برای جمهوری اسلامی ایران ، بدین معناست که تعیین آب‌های سرزمینی ۱۵ مایل دریایی و منطقه انحصاری ماهی‌گیری ۱۰ مایل دریایی نه تنها حق حاکمیت ایران را به کمتر از ۱۳ درصد می‌رساند بلکه خط مرزی ایران به شکل قابل توجهی عقب نشینی می‌کند چرا که ساحل ایران فرورفتگی دارد؛ ماده ۱ کنوانسیون اشعار می‌دارد: « چنانچه شکل ساحل، یک کشور ساحلی را در تعیین آب‌های داخلی‌اش آشکارا در وضعیت نامساعدی قرار دهد، این وضعیت هنگام ایجاد روش فوق به منظور دستیابی به تفاهم میان تمامی طرف‌ها مدنظر قرار خواهد گرفت. »

۳-عدم پیش بینی «حق خروج کشورها از کنوانسیون» و نبود «مرجع حل و فصل اختلافات»و «کمیسیون مشترک حل و فصل اختلافات» که اختلافات آتی فی مابین متعاقدین را حل و فصل کند در حالی است مناقشه ایران با چهار کشور دیگر در سه حالت ، «تقسیم دریا بر مبنای طول خط ساحلی»، «تقسیم براساس مساحت کف دریا»و « تقسیم به مساوات» قابل تحقق است که گزاره سوم با سهم ۲۰درصدی ایران ، نزدیک ترین تقسیم به تأمین منافع کشورمان است که البته تأمین نشده است چرا که در حالت نخست ایران کمترین طول ساحل را داشته و درحالت دوم نیز بیشترین کف دریا در اختیار روسیه می‌باشد.

۴- تعیین ۲۵مایل دریایی برای ایران(۱۵آب‌های سرزمینی و ۱۰ منطقه انحصاری ماهی گیری) به معنای عدم تناسب این دو منطقه با تراکم جمعیتی شهرهای مرزی ایران بوده و افزایش تهدیدات نظامی در این منطقه را به‌دنبال خواهد داشت باتوجه به اینکه به عنوان نمونه کشور قزاقستان روابط حسنه‌ای با ایالات متحده امریکا داشته و از پایگاه‌های موجود این کشور برای انتقال سلاح و مهمات استفاده کرد.

۵-مشاع کردن غیرعادلانه «پهنه مشترک دریایی» میان پنج کشور در حالی که اصل مناقشه دراین باره فی مابین ایران، آذربایجان و ترکمنستان بوده (قسمت جنوبی خزر) و منابع موجود در بستر شمالی خزر طی پروتکل‌هایی فی مابین روسیه، آذربایجان و قزاقستان رفع اختلاف شده است و پیامد مشاع اینچنینی از کف رفتن حق حاکمیت ایران بر حوزه انرژی البرز می‌باشد. از سوی دیگر محوریت بسیاری از مفاد کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر محتوای پروتکل‌هایی است که فی ما بین روسیه با قزاقستان و آذربایجان در سال ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ امضا شده است(خط منصف اصلاح شده) که ۶۴ درصد بستر دریا را این سه کشور میان خود تقسیم کرده‌اند ، درحالی که چنانچه برخی از مفاد عهدنامه ۱۹۲۱ و ۱۹۴۰ پایه مذاکرات و مفاد کنوانسیون رژیم حقوقی خزر قرار می‌گرفت امروز منافع جمهوری اسلامی ایران به شکل مناسبی تأمین می‌شد. با توجه به آنکه کنوانسیون مورد اشاره حفره‌های اینچنینی حقوقی دارد و تأمین کننده امنیت ملی و تمامیت ارضی ایران به صورت مناسب نیست ، این پرسش وجود دارد که دستگاه سیاست خارجه برای پذیرش این کنوانسیون چرا مقطع زمانی کنونی را انتخاب و امضای آن را به آینده موکول نکرده است؟ و این انتظار وجود دارد تا مجلس شورای اسلامی با نگاه کارشناسی و با بررسی دقیق ، نسبت به تصویب آن اقدام کند.

گزیده خبر

آمادگی وزارت اطلاعات برای ایفای نقش در فرآیند مقابله با فساد

وزارت اطلاعات در بیانیه‌ای تأکید کرد: سربازان گمنام امام زمان(عج) با تمام توان تلاش خواهند نمود تا در روند رسیدگی سریع، عادلانه و متقن به مفاسد اقتصادی نقش ویژه خود را ارتقا بخشند.

به گزارش فارس، روابط عمومی وزارت اطلاعات در بیانیه‌ای آورده است؛ وزارت اطلاعات در راستای اجرای منویات رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) پیرامون مبارزه و مقابله با جنگ اقتصادی و ضمن تشکر از تدبیر اخیر قوه قضائیه، آمادگی مجدد خود را همراه با عزم جهادی و انقلابی در تحقق امنیت اقتصادی و مبارزه کامل با مفسدان اعلام و ابراز امیدواری می‌نماید: تسریع در فرآیند مقابله با فساد و مجازات مفسدان اقتصادی به پیروزی بر جنگ اقتصادی مقابل استکبار جهانی منجر خواهد شد. این بیانیه می‌افزاید: بی تردید، تسهیل شرایط قانونی، به ایجاد تحول در به نتیجه رسیدن اقدامات و تلاش‌های گسترده فرزندان ملت شریف ایران در وزارت اطلاعات برای مقابله با مفاسد و اطمینان بیشتر در دستیابی به پیروزی در جنگ اقتصادی با استکبار جهانی منجر خواهد شد و سربازان گمنام امام زمان (عج) با تمام توان تلاش خواهند نمود تا در روند رسیدگی سریع، عادلانه و متقن به مفاسد اقتصادی نقش ویژه خود را ارتقا بخشند.